

РЕШЕНИЕ

№ 10176

гр. София, 24.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав,
в публично заседание на 25.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **7383** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 13, ал. 9 от Закона за енергетиката /ЗЕ/.

Образувано е по жалба на М. Г. Ц. срещу решение № Ж-423/08.05.2024 г. на КЕВР. Моли решението да бъде отменено. Претендира разноски. Представя списък /л. 111/. Представя писмени бележки.

Ответникът, КЕВР, моли жалбата да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки.

Заинтересованата страна /ЗС/, Електроразпределителни мрежи-запад ЕАД /ЕРМ Запад/, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, като взе предвид представените и приети по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено следното от фактическа страна:

Производството пред КЕВР е образувано по жалба на Ц. срещу ЕРМ Запад от 03.11.2022 г. /л. 50/ във връзка с находящ се в имота му стълб – собственост на ЕРМ Запад. В жалбата се съдържат различни претенции, вкл. и искане за изместване на стълба, находящ се в имота му.

На 20.12.2022 г. КЕВР е постановила решение /л. 34 от адм.д. № 1815/2023 г./, с което адм. производство е прекратено. Решението на КЕВР е обжалвано пред АССГ, който с решение от 01.06.2023 г. е отменил решението на КЕВР и е върнал преписката за ново произнасяне със задължителни указания. Решението на АССГ по адм.д. № 1815/2023 г. е потвърдено с решение на ВАС от 18.01.2024 г. по адм.д. № 8702/2023 г. С

решенията на АССГ и ВАС е отхвърлено искането на Ц. за допълване на решението на АССГ от 01.06.2023 г. В мотивите си ВАС е приел, че КЕВР не се е произнесла по всички искания на Ц., но това е следвало да стане в производство по чл. 62 от АПК, сроковете за което са пропуснати.

На 08.05.2024 г. в изпълнение на решенията на АССГ и ВАС КЕВР е постановила процесното решение, с което отново е прекратила административното производство, образувано по жалбата на Ц. от 03.11.2022 г. срещу ЕРМ Запад. КЕВР е приела, че енергийното съоръжение на ЕРМ Запад – мрежа ниско напрежение и процесният стълб като част от нея са в сервитутна зона и жалбоподателят следва да търпи сервитута в имота си по силата на цитираните в решението правни норми.

Решението на КЕВР е прието на закрито заседание на 08.05.2024 г., видно от извлечение от протокол № 129 /л. 18/, след изготвянето на доклад от Дирекция Електроенергетика и топлоенергетика на 29.04.2024 г. /л. 26/ и събирането на допълнителни доказателства /л. 43/ съгл. указанията на АССГ и ВАС.

Приложено е писмо от ЕРМ Запад от 21.03.24 г. /л. 37/, в което е обяснен статутът на процесния стълб. Към писмото е приложено извлечение от инвентарната книга на ЕРМ Запад, съгл. която МНН ТП Ж. [населено място] с номер актив САП-22324749, е включен в баланса на ЕРМ Запад /л. 39/. Видна е балансовата стойност на обекта към 01.03.1992 г. /л. 40/.

Приобщено е адм.д. № 1815/2023 г. на АССГ ведно със събраните в него доказателства.

С определение от 05.11.2024 г. /л. 117/ и във връзка с направените в жалбата оспорвания е допусната СТЕ с поставени служебно от съда въпроси. Същите са допълнени с молба на жалбоподателя от 12.11.2024 г. /л. 124/. Изготвена е СТЕ /л. 149 и сл./.

По жалба на М. Ц. срещу мълчалив отказ на КЕВР да допълни процесното решение № Ж-423/08.05.2024 г. е образувано адм.д. № 7384/2024 г. на АССГ, производството по което е прекратено с определение от 08.08.2024 г. /л. 109/. Исканията на Ц. по цитираното дело са били: КЕВР да укаже на ЕРМ Запад ЕАД да измести за своя сметка, находящите се в имота на жалбоподателя стълб и електропроводни линии; да измести електромерното табло и монтираните на него електромери, поставени на стълба в имота на Ц.. С определение от 10.01.2025 г. по адм.д. № 9302/2024 г. ВАС е оставил в сила прекратителното определение на АССГ.

От правна страна съдът намира следното:

Оспореният индивидуален административен акт - решение № Ж-423/08.05.2024 г. на КЕВР, е издаден от компетентен орган, при спазване на установената форма.

В съответствие с чл. 22, ал. 1, т. 2 от Закона за енергетиката /ЗЕ/ КЕВР разглежда жалби на клиенти срещу доставчици на енергия, включително крайни снабдители, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон, като в съответствие с ал. 5 когато комисията приеме жалба за основателна, тя с решението дава задължителни указания по прилагането на закона, а при неоснователна жалба – прекратява производството съгл. чл. 147, ал. 1 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, към която препраща чл. 22, ал. 7 от ЗЕ. В случая, изискванията на Наредбата – чл. 144 и сл. са спазени – изготвен е доклад и е проведено закрито заседание, на което е прието процесното решение, с което е прекратено административното производство.

Жалбоподателят е собственик на част от имот с пл. № 285, включена в УПИ №

IV-285, кв. 24, [населено място], [община], съгл. нотариален акт от 08.06.2022 г. /л. 83/. Регулацията за имота е одобрена със заповед от 30.05.1984 г. /л. 176/. Според протокол за съдебна делба от 1970 г. /л. 172/ имотът е бил със статут на нива. Не се спори между страните, че в имота на жалбоподателя има стълб с два въздушни електропровода.

Спорен е въпросът дали в полза на ЕРМ Запад са възникнали сервитутни права по отношение на стълба и електропроводите, съответно дали има право да държи същите в имота на жалбоподателя или следва да ги измести за своя сметка.

Видно от доказателствата по делото – извлечение от инвентарната книга на ЕРМ Запад /л. 40/ и заключението на изслушаната съдебно-техническа експертиза /СТЕ/ – мрежа ниско напрежение Ж. /МНН/ е била включена в баланса на ЕРМ Запад към 01.03.1992 г., като трафопостът е изграден през 1958 г. съгл. Акт за държавна собственост /АДС/ от 2003 г. /л. 158/. Последното е посочено изрично от вещото лице и в съдебно заседание на 15.02.2025 г. /л. 191/. В заключението си вещото лице е записало също, че би следвало и МНН да е изградена през 1958 г. /л. 163/. Съдът кредитира експертизата единствено по отношение на фактическите установявания, които са в компетентността на експерта. Съдът не кредитира експертизата в частта относно съдържащите се в нея правни изводи и разсъждения относно нормативната уредба и съдебната практика, които са извън компетентността и правомощията на вещото лице. Последното нито е юрист, нито в обсега на поставените му задачи е да развива правни съображения.

При построяването на трафопоста е действал Законът за електростопанството от 1948 г. В качеството му на енергиен обект, представляващ съоръжение за преобразуване и разпределение на електроенергия, трафопостът е бил държавна собственост. При действието на чл. 2, ал. 1 от последващия Закон за електростопанството /обн. 1975 г., отм. 1999 г./ трафопостът също е държавна собственост. При действието на следващия закон - Закон за енергетиката и енергийната ефективност /обн. 1999 г., отм. 2003 г./ - трафопостът заедно с МНН съставлява изрично е регламентиран като енергиен обект съгласно § 1, т. 17 от ДР, тъй като представлява обект, в който се извършва преобразуване на параметрите на електрическата енергия и разпределение на същата. Новият закон не променя правния режим на съществуващите към влизането му в сила енергийни обекти. И понастоящем, съгл. пар. 1, т. 23 от ДР на Закона за енергетиката /ЗЕ/ трафопостът заедно с МНН, част от която са електропроводите и стълбът, намиращи се в имота на жалбоподателя, съставляват „енергиен обект“.

По своята същност функцията на трафопоста, съгласно всички действия от 1958 г. досега нормативни актове, е да трансформира напрежението от средно или високо в ниско, за да може ел. енергията да достигне до крайните потребители. Това означава, че неговото съществуване има смисъл само ако към него е изградена нисковолтова мрежа за подаване на електроенергия към потребителите /крайните клиенти/. По силата на действията към момента на изграждане на трафопоста /1958 г./ Закон за електростопанството от 1948 г. електростопанството и електроизграждането в Народната Република България се уреждат от държавата /чл. 1/, като енергийните източници и всички съоръжения за производство, пренос и разпределение на енергията, са държавна общонародна собственост. Съгласно чл. 4 от същия закон Министерството на електрификацията и мелиорациите провежда пълния планов, технически и стопански контрол върху всички енергийни и електропромишлени обекти в страната, и планира и ръководи тяхната стопанска и техническа дейност. От

цитираните разпоредби следва че изграждането на енергийни обекти, какъвто е и трафопостът, и на разпределителни мрежи, каквато е МНН, се извършва чрез цялостно планово планиране и контрол от страна на държавата. Последното означава, че държавата не би допуснала изграждането на трафопост наред ниви, без същият да бъде използван по предназначение. Това би било технически и икономически неоправдано, както и в противоречие с цялостната държавна политика и нейните принципи, прокламирана в цитираните разпоредби на Закона за електростопанството. Последното означава, че след като трафопостът е бил публична държавна инфраструктура съгл. чл. 1 от Закона за електростопанството от 1948 г., то и МНН е била част от него по дефиниция. До същите изводи водят и разпоредбите на последващия закон за електростопанството /обн. 1975 г., отм. 1999 г./ - чл. 2, ал. 1 и чл. 3, ал. 1. Цитираните разпоредби, съществували повече от половин век подчертават държавния характер на енергийните обекти, наличието на контрол от държавата при тяхното изграждане, както и техните ясно определени цели и предназначение, което означава, че Законът за електростопанството не допуска изграждане на ел. съоръжения, в частност трафопост, без пряко предназначение, а именно електрификация на населението. Изграждането на трафопост без свързана МНН е нелогично и нецелесъобразно. В., на стр. 15 от заключението си /л. 163/, вещото лице, въпреки всички свои тенденциозни правни разсъждения, също е записало, че по силата на формалната логика, би следвало и МНН да е изградена през 1958 г. Този извод вещото лице повтори и в съдебно заседание /л. 191/. Същевременно в съдебното заседание на 25.02.2025 г. експертът заявява, че процесната МНН, свързана към трафопост Ж. и минаваща през имота на жалбоподателя, е голяма мрежа, с много стълбове, обслужващи цялата околност. Това обстоятелство също е косвено доказателство, че и трафопостът, и мрежата са изградени целево през 1958 г. – за снабдяване с ел. енергия на населеното място – [населено място]. В. и към настоящия момент, по арг. на чл. 269 и чл. 270 от Наредба № 3 от 9.06.2004 г. за устройството на електрическите уредби и електропроводните линии и доколкото функцията на трафопоста е да преобразува напрежението, то и техническите стандарти изискват всеки трафопост да бъде част от завършена мрежа /средно или ниско напрежение/, без която той би бил нефункционален.

По смисъла на чл. 64, ал. 1, т. 4 от Закона за устройство на територията /ЗУТ/ "Елементи на техническата инфраструктура са: разпределителните проводни и разпределителните устройства и съоръженията към тях (трансформаторни постове, електрически подстанции, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, понижителни и разпределителни станции и др.), включително присъединителните проводни към сградните инсталации и общите средства за измерване".

Съгласно чл. 14, ал. 1 от Наредба № 16 от 09.06.2004 г. за сервитутите на енергийните обекти и чл. 64, ал. 3, т. 2 от ЗЕ, в сервитутната зона на енергиен обект за производство, пренос, разпределение и преобразуване на електрическа енергия, не се допускат строително-монтажни дейности, както и засаждане на трайни насаждения. Съгласно чл. 60, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за енергетиката и енергийната ефективност /ЗЕЕЕ/ (обн. ДВ бр. 64 от 16.07.1999 г., отм. ДВ бр. 18 от 05.03.2004 г.) за всички заварени към датата на влизане в сила на този закон енергийни обекти се създават сервитутни права. Тези права включват правото да се държи енергийният обект в чуждия имот, да се ползва същият и да се преминава през него за обслужване на съоръжението в съответствие с чл. 61 от ЗЕЕЕ. Съгласно § 26 от Преходните и

заклучителни разпоредби /ПЗР/ на ЗЕ възникналите по силата на отменения Закон за енергетиката и енергийната ефективност сервитутни права в полза на енергийните предприятия за съществуващи към влизането в сила на този закон енергийни обекти запазват действието си.

В случая МНН Ж. безспорно е съществувала към влизане в сила на ЗЕЕЕ, обн. 1999 г. Както бе посочено, според настоящия състав, тя е изградена заедно с трафопоста още през 1958 г., когато трафопостът е държавна собственост съгл. АДС, представен на вещото лице. Но дори и да се приеме, че МНН е изградена по-късно, то това безспорно е станало до 1992 г., когато същата е заведена като актив при енергийното предприятие, съгл. приложената справка от инвентарна книга. Доколкото изграждането е станало при действието на горесцитираното законодателство – Закон за електростопанството – независимо дали се касае за този от 1948 г. или за Закона за електростопанството от 1975 г., в сила до 1999 г., енергийният обект /ТП с МНН/ съобразно и АДС, е бил държавна собственост до създаването на електропреносните и електроразпределителните дружества и съответно до включването на МНН и ТП Ж. в активите на праводателя на ЕРМ Запад. Държавата, съобразно предвиденото в двата Закона за електростопанството планово и контролирано изграждане на електроизграждането, не строи незаконно, независимо дали са открити или не строителни книга. В. и само за пълнота на мотивите изграждането на въпросния енергиен обект, ако се приеме, че е сторено след 1960 г., когато е приет Правилникът за прилагане на Закона за плановете изграждане на населените места /ППЗПИНМ/, обн. 1960 г., безспорно е допустим строеж по см. пар. 253 и 254, доколкото МНН е изградена в неурегулирани и незастроени поземлени имоти – ниви, тоест не засяга сигурността, санитарно-хигиенните изисквания и застрояването. Следователно въпросната МНН, в частност процесният стълб и електропроводи, са търпим строеж по см. на пар. 127, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗУТ, тъй като са изградени до 2001 г.

При това положение и с оглед цитираните разпоредби и държавния характер на трафопоста и МНН сервитутните права възникват по силата на закона и не се налага нито учредяването на такива, нито вписването им в имотния регистър, доколкото съгл. пар. 26 от ПЗР на ЗЕ тези права запазват действието си и на практика съществуват по силата на закона. Това означава, че евентуалното им вписване в кадастрална карта /каквато за [населено място] няма одобрена/ има единствено оповестително действие, но не поражда права, респ. не заличава съществуващите такива, ако не са отразени в общината или в кадастрална карта.

Изместването на съществуващо енергийно съоръжение, част от разпределителната електроенергийна мрежа на лицензионната територия се осъществява по реда и условията на чл. 64, ал. 5 и/или чл. 73, ал. 1 от ЗУТ, съгласно които промени в положението или устройството на заварени строежи - подземни и надземни мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, се извършват от възложителя на новото строителство за негова сметка, след одобряване на необходимите проекти, съгласувани с експлоатационните дружества, чиито мрежи и съоръжения са засегнати, и след издаване на разрешение за строеж. Това означава, че ЕРМ Запад няма задължение да премести нито МНН, нито стълба, находящ се в имота на жалбоподателя, нито електропроводите, тъй като същите са част от МНН, а по силата на възникналото по закон сервитутно право в полза на ЕРМ Запад собственикът на имота е длъжен да търпи всички ограничения на собствеността си, свързани с упражняването на това право от неговия носител. Такива действия, съгл. чл. 13, ал. 1

от Наредба № 16 от 9.06.2004 г. за сервитутите на енергийните обекти, включват строителни и монтажни дейности за изграждане на нови енергийни обекти и съоръжения и рехабилитация, модернизация и разширение на съществуващи енергийни обекти за производство, пренос, разпределение и преобразуване на електрическата енергия; ремонтни работи, свързани с предотвратяване или отстраняване на аварии за възстановяване на експлоатационната годност на енергийните обекти; планови дейности, свързани с експлоатацията, ремонта и поддържането на енергийните обекти и техни съоръжения. Размерът на сервитутната зона е определен в приложение № 5 към чл. 7, ал. 1, т. 5 от цитираната Наредба № 16/2004 г.

В горния смисъл е и решение № 1821 от 24.02.2022 г. на ВАС по адм.д. 9349/2021 г., постановено по сходен правен спор, в което също така изрично е отбелязано, че „наличието или липсата на одобрени строителни книжа за електропровода е без значение за възникване на вещните права върху него, както и за възникването на сервитут около съществуващ енергиен обект. Евентуалната незаконност на строежите не означава, че върху тях не възникват вещни права и ограничения. КЕВР не е административен орган, натоварен да следи за законността на строежите, нито е в негова тежест да събира доказателства, които биха послужили в друг процес за разрешаване на гражданскоправния спор между страните. Комисията е действала единствено в рамките на своите правомощия, които са административноправни.“

С оглед на изложеното атакуваното решение на КЕВР е законосъобразно, а жалбата на Ц. следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора в тежест на жалбоподателя остават направените от него разноски. Ответникът претендира разноски, поради което и на основание чл. 78 ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, съгл. която възнаграждението по адм. дела е от 100 до 200 лева, и с оглед фактическата и правна сложност на делото, жалбоподателят следва да заплати на КЕВР юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лева.

Така мотивиран АССГ

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Г. Ц. срещу решение № Ж-423/08.05.2024 г. на КЕВР.

ОСЪЖДА М. Г. Ц., ЕГН [ЕГН], да заплати на КЕВР направените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: